

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Co[n]tra philosophos dicentes credere nos scriptur[a]e sacr[a]e propter
co[n]suetudinem ca.xxxiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Liber Tertius

nam. Sed cur ergo non omnes credunt euangelio? Respondeo, qd non omnes trahuntur a Deo. Sed quid longa opus est disputatione firmiter sacris scripturis ideo credimus, qd diuinam inspirationem intus accipimus

Contra philosophos dicentes credere nos scripture sacre ppter consuetudines Ca. xxxij.

Oscunt philosophi virtute consuetudinis id effici, etenim ut aiunt illa, in quibus fuim⁹ et nati, et ab infantia imbuti, et hacten⁹ educati, sic nos afficiunt ut ea reliquere quasi naturalia non possimus. Verum id friuolum, quomodo namq; proprias ceteras, quomodo patriam, quomodo parentes qui nos genuerunt, a quibus his imbuti et educati sumus, unquam relinquerem⁹, si consuetudini tantum tribuim⁹? Que fuit unquam consuetudo longior, perentior, blandior, dulcior, quam ea que inter parentes et liberos intercessit: et tamen relinquit homo patrem et matrem, et adheret uxori sue. Sed dices id fieri, quod omni consuetudine natura sit fortior, et quod id fateor, et erit iste nihilocus ad arguendum, si est consuetudine natura validior, ut obicit, cur ergo ratio naturalis que fidei non consentit, fidei non frangit, neque, n. virginem peperisse et Deum concepisse natura persuasit, imo et dissentit. Cur ergo consuetudinem sicut in abducendis a parentibus liberis, sic et in credendis natura non vincit? Inest ergo scripturis sacris nescio quid, imo scio quod natura sublimius, i. inspiratio facta diuinitus, et diuine irradiationis influxus certus. Quod si et aliarum religionum Hebraice et machometane exempla produxeris, in quibus est ascensus qui non diuino influxui sed imputandus sit consuetudini. Respondemus eorum religione contineri humilia, et nihil fere supra terrena ac humana, quibus credendis cum non multum natura reluctet. Consuetudo facile opitulatur, nostra vero sunt sublimia, diuina, coelestia, creditu difficillima, quibus cum fortior consuetudine natura contradicat, necesse est ut inspiratio faueat. Ex quo forte concludi non immerito possit fidei, spei, et charitatis habitus ac quos non sufficere, sed infusos cum inspiratione haberi oportere.

Liber Tertius

tere. Nō magni ergo momenti (vt dicere coeperam) esse nō pnt verba, q̄ spiritu sancto inspirate sunt. Quā mentib⁹ multorum fideiū, seu religio, seu magis q̄dam superstio id faciat, iā duduz infedit vt sacroz s̄boz sensus ad q̄cūq; opanduz nō sufficiat, s; opus eē s̄ba ip̄a in ea qua p̄mūz plara sunt lingua pferri, quod sentire videt. Quā genes in p̄mo libro contra Celsūm dicens, demones s̄bis q̄busdam lingua illi⁹ vbi loco sortiti sint, a Magis coartari, ab alteri⁹ lingue vocabulis, sensuz eundez faciētib⁹, quasi magū nō audiāt, nil moueri: habet igitur vitale nutrimentuz venerāda maiestas sacraz sc̄pturaz, p̄pterea cū audisset Christ⁹ p̄pter parabolam de his q̄ intransia per os, nō coinquant animā, quosdā insipientes a fide recessisse, et ideo aplis dixiss; nunq̄d ⁊ vos vult; abire: Rōdit Petr⁹, verba vite eterne habes, ad quē ibim⁹: est in eis s̄bis vestita nuditas, multiplex simplicitas, sublim; humilitas, ⁊ habilis vniuscuiusq; ingenio subtrūitas, ē in ea q̄d rudib⁹ foris pateat, et q̄ eruditos introfus ad ducat ē q̄d fortiores robuste exerceat, et q̄d ibecillis vitro se exhibeat.

De multiplici sensu sacre scripture

CA. xxxiiij
Scriptura sacra nulluz putamē h; nihil diminutū, nihil ociosuz, nā non s̄ba soluz, vez et res ⁊ facta significāt, si sensuz s̄boz attendis, historiā habes, si significātiā rez aspicias, vt q̄ agnus typic⁹ Christū significet, allegoriā vides. Si ad mores referas, vt q̄ Chūs a nobis cū s̄tutuz odorib⁹ est querēdus, q; sancte mulieres cū aromatibus ad monumētuz venerunt, tropologia est, si ad coelus rez transferas. Ut cū p̄ Hierusalez coelestis patria designatur anagogiaz facis. Hūc et Hebrēi sensuz hunc quadruplicē in sacris literis. Literales appellāt P̄sar, hunc sicut apud nos Nicolaus Lyza, sic apud eos Rabi Salomon, et Clemei pertractarunt. Allegoricus dicitur Midras. Unde exat Midras Rut, et Midras celet, hoc est mystica Rut, et Eccl. astis expositio, ⁊ doctores thalmudici hanc sequuntur. Tropologicā appellāt Sechel, in q̄ Abrahāam ab Nazara ⁊ Leuibē, Ber son ⁊ Rabi Moyses Aegypt